

בבית המשפט העליון

בג"ץ 5658/23
בג"ץ 5659/23
בג"ץ 5660/23
בג"ץ 5661/23
בג"ץ 5662/23
בג"ץ 5663/23
בג"ץ 5711/23
בג"ץ 5769/23

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

העותרת בבג"ץ 5658/23 : התנועה למען איכות השלטון בישראל
העותרים בבג"ץ 5659/23 : טל אורון ואח'
העותר בבג"ץ 5660/23 : המיזם הרב מגזרי למיגור העישון
העותרות בבג"ץ 5661/23 : התנועה הדמוקרטית האזרחית ואח'
העותרים בבג"ץ 5662/23 : יהודה רסלר ואח'
העותרים בבג"ץ 5663/23 : לשכת עורכי הדין בישראל ואח'
העותרת בבג"ץ 5711/23 : תנועת אומ"ץ, התנועה למען מנהל תקין, צדק חברתי ומשפטי
העותר בבג"ץ 5769/23 : פלוני

נגד

המשיבות בבג"ץ 5658/23 :
1. הכנסת
2. ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת
3. ממשלת ישראל
4. היועצת המשפטית לממשלה
המשיבים בבג"ץ 5659/23 :
1. ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת
2. יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת

3. הכנסת
4. היועצת המשפטית לממשלה
5. ממשלת ישראל

1. הכנסת : המשיבות בבג"ץ 5660/23
2. ממשלת ישראל

1. הכנסת : המשיבות בבג"ץ 5661/23
2. ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת
3. ממשלת ישראל
4. היועצת המשפטית לממשלה

1. הכנסת : המשיבים בבג"ץ 5662/23
2. שר המשפטים

1. הכנסת : המשיבות בבג"ץ 5663/23
2. ממשלת ישראל
3. ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת

1. הכנסת : המשיבות בבג"ץ 5711/23
2. ממשלת ישראל

1. ראש ממשלת ישראל : המשיבים בבג"ץ 5769/23
2. ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת
3. ועדת החוץ והביטחון של הכנסת
4. הכנסת

1. האגודה לזכויות האזרח בישראל ואח' : ידידי בית המשפט
2. אדם טבע ודין – אגודה ישראלית להגנת
הסביבה

התנועה לאיכות השפיטה בישראל ואח' : המבקשים

בקשה מיום 24.8.2023 למתן החלטה מטעם המבקשים

בשם המבקשים : עו"ד אביעד ויסולי ; עו"ד זהבה גור

החלטה

1. בהחלטת ההרכב מיום 9.8.2023 צוין כי לא נמצא מקום לצרף עתירות נוספות או צדדים נוספים להליכים שבכותרת. חרף זאת הגישו המבקשים ביום 16.8.2023 בקשה להצטרפות כמשיבים שבה נטען, בין היתר, כי עליי לפסול את עצמי מלדון בהליכים.

בקשת ההצטרפות נדחתה בהחלטת ההרכב מיום 22.8.2023 – ועתה מונחת לפניי בקשה נוספת מיום 27.8.2023, שבה עומדים המבקשים על מתן הכרעה בטענת הפסלות שבפיהם אף שלא צורפו להליכים. עוד טוענים המבקשים ל"בטלות" החלטות ההרכב מיום 22.8.2023 בנימוק שאלו ניתנו טרם ההכרעה בטענת הפסלות, והם חוזרים על בקשתם להצטרף להליכים שבכותרת.

2. דין בקשת הפסלות להידחות על הסף.

כפי שנפסק בבג"ץ 1622/00 יצחק נ' נשיא בית-המשפט העליון, פ"ד נד(2) 54 (2000) (להלן: עניין יצחק):

"[...] הזכות לטעון טענת פסלות נגד שופט, על-פי ההסדר החוקי הקיים, נתונה רק לבעלי-הדין בהליך השיפוטי שבגדרו מועלית הטענה. מכך אין להסיק, שלציבור אין עניין לגיטימי בתקינותם של ההליכים השיפוטיים, אלא שבעיקרון, עניינו של הציבור בתקינות ההליכים שלפני הערכאות השיפוטיות מובטח בדרכים אחרות, ובעיקר על-ידי עקרון פומביות הדיון. ואולם, גם אילו הנחנו, כי עקרונית יש מקום להכרה מסוימת בזכות העמידה של אדם מן הציבור, להעלות טענת פסלות נגד שופט בהליך שהטוען אינו צד לו, רואים היינו להגביל הכרה זו לאותם מקרים חריגים ונדירים, שבהם נראה גלוי וברור שלבעלי-הדין יש עניין שלא להעלות טענת פסלות הנסמכת על עילה מוצדקת, והעניין שיש לציבור, שהטענה תועמד לבירור, גובר בבירור על עניינם של הצדדים להליך להימנע מהעמדתה לבירור" (שם, בעמ' 61; ההדגשות הוספו).

להלכה זו שב והפנה בית משפט זה אך לאחרונה בבג"ץ 6085/23 לביא זכויות האזרח מינהל תקין ועידוד ההתיישבות נ' הרשות השופטת, פסקה 7 (13.8.2023) (להלן: עניין לביא) בדחותו עתירה שהגיש גורם אחר, שאינו צד להליכים דנן, להורות על פסילתי מלדון בהם. בעניין לביא אף הוסיף בית המשפט וציין כי "[...] ספק רב בעניינו אם המקרה הנוכחי הוא אחד מאותם 'מקרים חריגים ונדירים', המצדיקים לאפשר [לעותרת שם] בכל זאת להעלות טענת פסלות" (שם). בניגוד לאופן הצגת הדברים על ידי המבקשים, בהליכים שבכותרת קיימים צדדים רבים המייצגים אינטרסים שונים ואין עסקינן במקרה שבו לכלל הצדדים יש עניין "גלוי וברור" שלא להעלות טענה מסוג זה בעצמם. על כן, אין מדובר באותו המקרה החריג והנדיר שצוין בעניין יצחק.

3. מטעמים אלה דין בקשת הפסילה להידחות על הסף. למעלה מן הצורך אוסיף כי הטענה הנוספת שהעלו המבקשים בדבר "בטלות" גורפת של כל ההחלטות שניתנו ביום 22.8.2023 משום שבקשת הפסלות לא הוכרעה תחילה – אף היא אין בה ממש וזאת אפילו היה למבקשים מעמד להגשת בקשת הפסלות (ראו והשוו: ע"א 1060/10 שמעון נ' נייר וקרטון הדרום (1996) בע"מ, פסקה 3 (2.5.2010); ורע"א 7658/09 שמעון נ' נייר וקרטון הדרום (1996) בע"מ, פסקה 10 (16.8.2010)).

הבקשה נדחית, אפוא.

ניתנה היום, י"ד באלול התשפ"ג (31.8.2023).

ה נ ש י א ה